

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K

Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedés.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.

Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.

Kéziratokat nem adunk vissza.

A teaház.

A címet olvasva valószínűleg jót nevet az olvasó, — azt hívné, — hogy bizonyára a japáni és kínai teaházakról akarunk itt értekezni; holott már az orosz-japán háború réges-régen lezajlott, tehát semmiképen nincs meg az aktuáltság! Mivel azonban szeretünk azzal hizelegni magunknak, hogy kicsinyes viszonyaink között soha sem használtunk könyvanyagot kilenc év leforgása alatt lapunk hasábjain, hanem mindig aktuális és lokális színezetű eszméket, terveket pengettünk, ezuttal is siettünk felvilágosítani a szives olvasót, hogy nem tértünk le az aktuáltság sokszor göröngyös és kellemetlenségeket okozó, tövises mezejéről, midőn a teaházról akarunk meditálni, mert ez a teaház semmiféle összeköttetésben nincs a japánokkal és a kínaiakkal, hanem épen a mi viszonyaink keretében marad!

Hogy az alkohol, különösen a pálinka milyen romboló hatást gyakorol a szervezetre, azt már elismerte az egész világ.

Sok okos fő találgatta már, hogy miképen lehetne gátat vetni az alkoholizmusnak; de minden szó beszéd hiába való ott, ahol az állam tetemes bevételét a: fogyasztási adót mással pótolni, vagy nélkülözni nem tudja. Erre pedig gondolni sem lehet, marad tehát a sok jóakaró szó szappanbuboréknak!

Arról azonban lehet és kell is beszélni, hogy mi módon lehetne az alkoholizmus számát csökkenteni. Aki erre nézve csak egyetlen egy olyan eszmét dob is szőnyegre, amely praktikus, keresztlvívhető, vagy csak néhány embert ragad is ki a bor, a pálinka karmai közül, — az, azzal az édes öntudattal halhat meg, hogy nem élt hiába, bőven elvégezte küldetése célját: hasznára vált az emberiségnek.

Ilyen általános hasznu eszmét röpit világgá egy munkácsi ügyvéd s az ottani orvosi kar egyik emberbaráti szívvél bíró férfa. Minden agitáció, összebeszélés, tanácskozás és gyűlésezés nélkül összegyűjtöttek 300 koronát egy kis mulatság jövedelméből és azzal ketten neki fogtak annak: hogy a szegény nép-

nek elviselhetővé tegyék a kegyetlen tél borzalmait. Az ottani piac téren üresen állt egy kis bolthelyiség, azt kibérelték december hó 1-től április hó 1-ig havi 18 koronáért. Egy jó szívu vaskereskedőtől kértek egy ócska takaréktűzhelyet 4 hónapra kölcsön, néhány család adott össze két hosszú, deszkaasztalt és vagy négy padot, vettek három öl fát 60 koronáért, fogadtak egy főzőnét havi 16 koronáért, szereztek 50 drb. emalirozott csészét, vettek fél mázsa kockacukrot és egy kiló teát és mindez nem került többé 250 koronánál négy hónapra számítva a legfőbb kiadást a bolthelyiséget, a fát és a szakácsnőt s ideiglenes beszerzésül a cukrot. Ekkor kihirdették, hogy mindenki kap egy csésze forró teát az ő boltjukban két fillérért! Nem hitte senki! Az első napokban 10—15 csésze tea fogyott el csak, a második hónap elején 300—400 csészével kellett már!

Mit adnak manapság két fillérért a mi táplál, melegít?! Ugy-e bár semmit! És ime a munkácsi teaház egész nap főzi a forró, illatos teát és százával vonja el a korcsmától, az alkoholtól az embereket, mert hiszen egy krajeárért még csak pálinkát sem kapnak! A fél mázsa cukor annyi kockát ad ki, hogy 4 kocka jutna egy csésze teába, azonban csak 3 kockát adnak és a megmaradt egy kocka árából bőven kitelik a tea ára! Tehát még ráfizetés sincs, becsületesen kiadja a cukor és a tea árát a két fillér csupán a fa, a főzőné s a bolt helyiség ára került egy jótékony táncmulatság tiszta jövedelméből.

Egészen megható látvány, amit ebben a jó meleg helyiségben lát az ember! Itt egy fagyos ruhájú mosónő ül, a hideg vizről futott be, hogy fölmelegítse magát az illatos, párologó, forró teától. Amott egy kocsis az ablaknál állva vigyáz lovaira és issza a forró teát. Egy szegény favágó sápadt arca kipirul a jó meleg italtól. Amott egy apa három kicsiny gyermekével együtt melegszik, emitt egy szegény ember csuporkával jön: beteg feleségének viszi a forró teát! Ha a naponként elfogyó 300—400 csésze teát megivó emberek közül csak tíz mond is le a testet — lelket ölé méregről a pálinkáról, már

csodálatosan nemes eredményt ért el a teaház!

Leirtuk pedig mindezeket azért, hogy amint tudjuk Fogarason vagy negyven féle egyesület van, amelynek mindegyike a „jótékony“ jelzöt viseli címében! Ha ez a negyven féle egyesület mind adna 20 koronát, 800 korona gyűlné be és akkor nem csak 2 fillérért, hanem teljesen ingyen adhatnák a forró teát, vagy változtassuk meg a címet: a kenyéret, tejet vagy meleg levest a négy téli hónap alatt a szegény népnek még pedig, mivel mindenféle vallású és nemzetiségi egyesület adná a pénzt: vallás és nemzetiségi különbség nélkül adhatná a meleg szobát a meleg teát, vagy levest a nyomorgóknak!

Ez volna az igazi, nemes és szép cél! Így töltené be hivatását igazán a sokféle jótékony egyesület. Így forrna össze a béke jegyében: a magyar, román és szász. A szegények, a nyomorgók fölsegítése elsimítaná az ellentéteket. A szeretet, a jótékonyosság lerombolná így a válaszfalakat. Így lenne Fogaras város népe egy: testvér, barát s ebből a konkordiából, egyetértésből fejlődne ki Fogaras új társadalma, mely minden másban is együtt egyöntetűleg cselekedne s ez teremtené meg azután Fogaras jövőjét, haladását nemcsak a jótékonyosság terén dolgozva, hanem még a politikában is.

Gondolkozzunk és munkálkodjunk tehát azon, hogy ez a kis hógörgeteg: a teaház lenne az a lavina Fogarason, amely az összetartást s az egyetértést megteremtené s a jótét mellett, az emberek között álló válaszfalakat is lerombolná!

Halmy Gyula.

EGYESÜLETI ÉLET.

A Fogarasi Német Ifjak estélye.

December hó 9-én este a Páris termében szokatlanul nagyszámu és fényes közönség gyűlt egybe, hogy meghallgassa a Fogarasi Német Ifjusági Egyesület estélyének műsorát. Modjesch Pál elnök közismert tevékenységét, buzgóságát, rátermettségét és mindenre kiterjedő figyelmességét akarta a magyar intelligencia honorálni megjelenésével s innen magyarítható ki a feltűnően nagy számu és előkelő közönség. A köztisz-

teletben álló főispáni pár megjelenése után kezdetét vette a sokat ígérő műsor, *Wolf Paula* és *Deibel Lujza* négykezes zongorajátékával. *Rossini* világhírű *Tell Vilmosának* egyik legfőbb részét játszotta a két bájos leány, rutinos technikai készségük mellett megértést és átérzést is vittek játékukba. Természetes, hogy nagy tetszést arattak.

A műsor második pontjaként egy kis tündéreszindarabot láttunk, amelyben a gyengéd, bájos fiatal mamát *Höhr Mitzi*, — a kedves kis lánykát *Héjas Évike* játszotta, aranyos közvetlenséggel, a legnagyobb természetességgel mindketten. A tündérekéket balletje elragadó látvánnyal szolgált, a gnómok nagyszakálukkal és esetlen botorkázásukkal sok derűtségre adtak okot. Feltűnően szép és sikerült volt a tündérkirálynő: *Röth Hermin* szereplése, fényes és nagyszerű jelmezével. Kedves volt az őrangyal: *Zsom-bori Margit* megjelenése is.

A gyermekszindarab után *Höhr Margit* és *Schmidt Fritzi* duettet énekeltek *Wolf Paula* zongora kísérete mellett, nagyon szépen. Ezután egy igen eredeti és nagy tetszést aratott szám következett. *Trepches Margit* kuplét énekelt a Meissner porcellanról, nagyon ötletes és hangulatos kis kuplét, amelynek ötletességét nagyban fokozta az, hogy a kedves hangú énekesnő jelmezét egy Meissner porcellan figuráról mintázta le és így egészen úgy hatott, mint egy bájos kis porcellán szobrocska. Sok tapsot kapott, s meg kellett ujránia sikerült énekét. A zongora kíséretet *Höhr Mici* látta el ügyesen.

A harmadik énekesnő *Haner Miczi* volt, aki kellemes szopránján, mély érzéssel adta elő énekszámát, általános tetszést aratva. A zajos tapsokra *Mozart* poétikus „Ibolyácská”-ját énekelte ráadásul gyönyörűen, *Wolf Paula* kísérete mellett.

A műsor utolsó számaként egy frappáns kis egyfelvonásost kapott a közönség *Tragikus konfliktus* címen. Ebben *Modjesch Pál*, *Höhr Margit*, *Karres Jinni*, *Elzner Dóra* és *Petrovich János* játszottak, mind igen jól. *Modjesch Pál* azonban brillirozott e szerepben. A hivatásos színművészekkel egyenlő értékű, pompás alakítása, valóban bámulatra ragadta a nézőket és elismerő tapsokban nem volt hiány. A többi szereplő is mind nagyon jól játszott, s különösen bájos volt *Höhr Margit* a fiatal asszonyka naiv szerepében. A színpad berendezése is nagyon szép volt és a világítási effektusok ügyes megoldása is nagyban fokozta a hatást.

A közönség nagyon jól mulatott és várakozáson felül valóban értékes előadásban volt része.

Iparos Ifjak Egyesületének színelőadása.

F. évi december hó 10-én a hamvaiból Phönixként újraéledő Iparos Ifjak Egyesülete mutatta be haladását, két vigjátékkal szórakoztatva a közönséget, amely elég szép számmal gyűlt egybe ez alkalommal is, hogy megjelenésével illusztrálja azt az elismerést, amelyet Fogaras közönsége, e hézagot pótló és a haladás korszakában olyan nagyon szükséges, önképzőköröszerű egyesülettel szemben érez. És ezáltal sem pazarolta háládatlanul, értéktelen dologra színpátiáját. Mert a vasárnap esti két vigjáték irodalmi színvonalon álló előadása frappáns bizonyítéka ez egyesület étetképeségének és a korral való haladásának.

Egy vidám kis tréfa, egy francia szellemességgel telt kis vigjáték került színre: „Valami hibája van” címmel. *Tutoj Traján* és *Kirschner Lujza* a fiatal házaspárt játszották kedvesen és jól. A szobaleány rövid, de jó szerepében *Török Mariska* mu-

tatta be tehetségét. A vidéki nagybácsit pedig *Zemlényi Béla* valóságos kabinetalakításban mutatta be. Bámulatos ügyességgel és gyakorlottsággal játszott, nagy derűtséget és zajos tapsokat keltve.

A második darab: A két igazgató. Szintén ötletes és vidám dolog. Itt *Matócsy József* excellált. Nagyszerűen játszott. *Hirsch Samu* is valóságos talentum a színészkedés terén. *Szilágyi Gyula* méltó partnerük volt. E három szereplő a műkedvelői színvonalat jóval felülmúló játékot produkált, állandó vidámságban tartva a közönséget. *Szöcs Józsefné*, *Deák Annuska*, *Szöcs József* és *Székely Andor* nagyban hozzájárultak a sikerhez.

Az egész összejátékot, a szereptudást, a gördülékenységet, a nagyszorgalmu betanító és buzgó elnök: *Reisz Árpád dr.* és *Rosenfeld József* egyesületi titkár érdemének kell írunk. A sugónak nehéz és sok kitarást igénylő szerepét ezúttal ismét *Grünfeld Jakab* töltötte be.

A jól sikerült műsor után táncreperdült az ifjuság és a késő éjszakába nyúló táncnak alig akart vége szakadni.

Krónikás.

Szabad Liceum.

A Szabad Liceum idei évadjának első nagyszerű ciklusa a mult szombati előadással bezáródott. Hogy ez előadások mit és mennyit öleltek föl a tudományok munkálásával elért eredményekből népszerűsítés céljából, az rövid összefoglalásban láttuk a Papp István fölvételeiről beszámoló tudósításunkban. Az emberiség haladásának, előbbretörésének és ugrás nélküli folytonos fejlődésének példáiról hallottunk minden előadásban.

T Á R C A

Rákóczi est.

Itt van földünkben a por, a hamu és a csont. Csodálkozva és reszketve vártam én is annyi ezer más emberrel, amikor közenk érkezett. Gyönyörű énekeket tanultunk, sippal, tárogatóval felkészültünk, hogy illően fogadhassuk... És késő éjjel, sötét, csilagtalan éjjel egyszer csak bedübörgött, elénk gurult a nagy vonat és ott állott meg szemtől-szembe velünk az üvegablakos kocsi, a fényes, a kivilágított teremből felénk piroslott a fejedelmi bibor: megérkezett a váravárt, a nagy fejedelem: II. Rákóczi Ferenc. Fel kellett volna harsanni a diadalmi énekek, az üdvözlő beszédeknek... de a karmester nem intett, mi nem énekelünk, a polgármester meg nem szólalt, csak álltunk és bámultunk és elállt a szívünk vereése és megcsukolt a térdünk: ime a vezérlő fejedelem és mi némán, csak lelkünkben tudtuk üdvözölni őt. Köröskörül a dombokon tüzek lobogtak fel az égő és köröskörül a vasutnál térdeplő néma emberek meredtek a biboros koporsó felé.

Megjött: Földünkben pihen már a por, a hamu és a csont.

Régi könyvek kanyargós betűiben, kétszázados foliások abreviaturás írásaiban, Mányoky képein, Mikes könyve fölött, a megcsitult rodostói hullámokon, legendás harcok hagyományainkban, történelmet tanulók láng-

ragyult lelkesedésében s a sokat szenvedett nemzet okulásában lebeg ott a jobbik része, az élő rész: Rákóczi nagy lelke. Aki szomorú és szerencsétlen történelmünkkel foglalkozva a kurucvilágba jut, lehetetlen, hogy meg ne illetődjék, bámulásra, csodálkozásra, ne induljon fel ennek a világnak legszebbik, legjellemzőbb korszakán, azon az évtizeden, melyen Rákóczi lelke leng. Ennek az országnak a szenvedése, nyomorúsága talán sohasem volt általánosabb, az elkecsereződése tán soha megokoltabb, az energiája, lelkesedése és erőfeszítése ritkán tisztább és önzetlenebb és hűsege bámulandóbb, mint a XVIII. század első évtizedében.

A történet mai kutatóit nem a daliás idők bravúros vitézkedései vonzzák; modern vizsgálódásainkban a tömeg indulatai s az egyesek céljai, a hősök eszméi és a tömeg összetartása a legfőbb tényezők. Nem királyok szerint mérjük az időt, hanem a haladás eszméi szerint. Tömegek kulturátlanságában több fontosságot látunk, mint az udvarok fényében s a fejedelmek poeta laureatusainál többet mondanak nekünk a népszókimondó együgyű versei. És mi mégis foglalkozunk szeretettel, lelkesedéssel, hódolattal foglalkozunk a mi urunkkal, vezérlő fejedelmünkkel, az oligarcha Brebirek s a lengyel Rákócziak sarjadékával és az egész korrallal, melynek ő volt uralkodó csillaga.

Hogy miért? Azt majd elmondják tanítványaim; én csak a kérdés quomodoját akarom ismertetni.

Iskolánkban megalakult a történelmi szeminarium, melynek célja, hogy a történelmet különösebben kedvelő tanulók a középiskolai anyagon kívül is, alaposabban foglalkozhassanak azzal a tudománnyal, amely az elmúlt idők eredményeivel, multak erejének és tévedéseinek felsorolásával a mai modern életre készíti elő az ifjuságot, a nemzet reménységét, történelmünknek a jövődjét. A szeminarium munkájában a kuruc-mozgalmakig haladván önkénytelenül föltámadt az a gondolat, hogy úgy világtörténelmi kapcsolatánál fogva, mint indító okait tekintve, meg a nemzeti szellem ekkori megnyilvánulásának költészeti és zenei gazdaságára nézve is ez a mozgalom lenne legalalmasabb arra, hogy ismertetésével az ifjuság szülőinek, ismerőseinek és jóakaróinak, egyszóval a nagyközönségnek, a munkáját bemutassa.

Ismerjük a fiatalságot. Könnyen lelkesül, a megszeretett munkát gyorsan végzi s a kedvenc gondolatot nyomban követi a tett. Pár nap leforgása alatt készen volt a program és most türelmetlenül várjuk a uapót, amelyen elmondhassuk, felolvashassuk, szavalhassuk, énekelhessük, elmuzsikálhassuk odaadhatunk azt, amit szereztünk, ami a lelkünkben van, amiben gazdagok vagyunk.

A huszonharmadiki ünnepélyen a főgimnázium zene- és énekkarának a szereplésén kívül rövid előadásokat fogunk hallani a Rákóczi-féle szabadságharc indító okairól, vezérének életéről, a harc világpolitikai kap-

Ugyanez a haladni akarás hozta magával azokat a nagy küzdelmeket is, melyeket a modern emberiség a különböző betegségek, szenvedélyek — köztük elsősorban az alkohol pusztító élvezete — ellen folytat. A haladó emberiség hovatovább mindinkább tudatára ébred annak, hogy a homo sapiens mennyire lealjasul az alkoholnak való hódolás által, testileg, szellemileg, erkölcsileg mennyire degenerálódik, s ez magyarázza meg, hogy a civilizált országokban mindenütt mozgalom indult meg az emberiségnek az alkohol káros hatásától való felszabadítására. Antialkoholista egyesületek alakultak és alakulnak mindenfelé, amelyek a keresztes hadak lelkesedésével igyekeznek a maguk részére a kormányok támogatását, az egyes emberek érdeklődését megnyerni. Fölolvasásokkal, röpiratokkal, újságokkal kísérik meg a tömeg fölvilágosítása által az egyes embert az iszákosság csuszamlós és veszedelmes lejtőjére való lépéstől visszariasztani, vagy a már lejtőre jutottaknak mentőkötelet nyújtani.

Ennek a nemes célnak szolgálatára szegődött *Lesmann Henrik dr.*, vármegyénk főorvosa is, aki évek hosszú sora óta küzd már e nagy eszméért. Vetített képekkel kísért szabad liceumi fölolvadásának tárgya is ez a nagy küzdelem volt s így fölolvadása részt kért azoknak a sorában, amelyek valami sokat emlegetett időszerű kérdéstről számolnak

esolatairól és a bukást előidéző körülményekről. A fölolvadásokat kis fiuk szavalása tartja. Ugyancsak kuruc költemények szavalása fogja kísérni dr. Szentirmai Imréné előadását, amelyben a kuruc költészet jellemző vonásait és azt a sajátos hangulatot ismerteti nagyon röviden, amely bánatos alapszínével és mámoros örömkítőreisével oly mélyen megragadja a kuruc dal minden hallgatóját. Fölolvasás közben Halmy Gyuláné fogja elszavalni a kuruc irodalom legdrámaibb balladáját, a „Rákóczi bucsuját.“ A megrázó költemény ereje a markáns előadásban bizonyára a legnagyobb mértékben kifejezésre fog jutni.

Hogy a kor történelmi ismertetésébe még több változatosságot hozzon, fölkerlte az ifjuság Oláh Bélánét, hogy általánosan kedvelt szép mezzoszopránjával eredeti kuruc dalokat hamisítatlan magyar temperamentumával énekelve a történelmi valóságot, a kuruc kor érzéseit (hiszen az érzések a legesőbb valóságok!) a rég multak hangjait fölélésztani — ha csak egy estére is — újraéltetni segítsen.

Van egy nagy történetírói iskola, amely szerint a történelem nem egyéb, mint a multak rekonstruálása. De lehet-e jobban előállítani régi idők képét, mint ha a régi idők érzelmeit, hangulatát, költészetét, dalait lopjuk el és varázsoljuk magunk közé. Hiszen a régi gondolat érdekel, de főként a vágyak, az érzések, az indulatok és szenvedélyek, a szív cselekedetei azok, amik megragadnak bennünket, mert a gondolkodás, az ismeretek

be. Ugyanis ismertette magának a mozgalomnak világszerte elterjedt jelenségeit is, de egyuttal mint a mozgalomnak lelkes híve igen megkapó és komor színekkel ecsetelte az alkohol élvezésének irtózatossá váló hatásait.

Az előadásnak már eleve is megvolt a maga különös érdekessége, mert hiszen a komoly szakember, az orvos, szólt hozzánk, aki nem légből kapott és nagyhangú frázisokkal akar hatni, hanem magából a tapasztalati életnek számtalan jelenségéből és a tudományos vizsgálatokkal megállapított tényeknek összességéből meríti adatait. S a tapasztalt orvos tudományos uton nyert adatai valóban megdöbbentők! A különféle képek és a hozzájuk fűzött szakszerű magyarázatok mind csak elriasztó példákat szolgáltatnak annak a ténynek igazolására, hogy az alkohol milyen káros befolyással van az egész emberi nemre, nemcsak az egyes ember szervezetére. Láttunk egészséges gyomrot, tüdőt, májat, vesét, szívet s ezekkel ellentétbe állítva láttuk ugyanezen szerveket beteg és kóros elváltozásokat mutató állapotban. Ezeket a bemutatott borzasztó elváltozásokat mind az alkohol élvezete okozta! Hallottuk, milyen betegségeket okoznak a szeszes italok, melyek különféle fajainak szesztartalmát százalékokban szintén bemutatta egy táblázat. Az emberiség pusztító rémének, a tuberkulózisnak, is egyik tevékeny terjesztője,

és a fogalmak változnak, de az emberi szív ugyanaz marad. Bánatukon vagy örömkön, haragjukon vagy szerelmükön érezzük meg legigazibban, hogy azok az árnyak, sápadt, emlékszerű alakok, kikről sárgult krónikák szólnak s akiknek a porát ma vagy tegnap szemünkbe futta a szél, hogy ezek az árnyak éppen csak olyan emberek voltak, mint amilyenek mi vagyunk. Testvéreink. Mert ők is érezték, ők is küzdöttek az élettel, nekik is volt szívük.

És az érzést mi fejezi ki szebben, mint a dal? És mi szebb, mint a női dal?

Az estély sikerének biztosításán fáradoznak azok is, akik sohasem hiányoznak ott, ahol az ifjuság munkáját kell segíteni, akik, ha névtelenül is, mindig ott vannak, ahol tudásukkal, természetadta, vagy szorgalomszerzette képességeikkel a fiatalság érdekeit támogathatják. Nem hiányoznak a mi estélyünk programjából sem: a tanárok.

Tanár az az ismert történeleméleti író és zongoravirtuóz is, aki az ifjuság első kérésére késznek nyilatkozott hosszú és fáradságos vasutazás árán is eljönni, hogy a nálunk különben is szokatlanul gazdag műsort zongorakisérettel és önálló számmal is még gazdagabbá tegye. Férfi, fiatalember, tanár, historikus — és barátom. Őt ok tehat arra, hogy éppen én sokat ne beszéljek róla.

Fogarasi szülők, ifjuságunk barátai, az emberi virágnylás, bimbóserkenés nemes kedvelői, jertek el és nézzétek meg, mit csinálunk.

Szid.

százkaru munkása az alkohol. Az emésztőszervekben való nagy pusztításán kívül az agyra is romboló hatással van. A delirium tremens borzasztóságán kívül is mennyire aláássza az alkohol az iszákos embernek egész kedélyét, lelkiállapotát, gondolkodásamódját; tönkreteszi egész lényét, földulja családi életének csendes békéjét, egész boldogságát. Borzasztó családi jeleneteket örökítenek meg a bemutatott képek és a fölolvadásnak az élet nagy, nyitott könyvéből merített hű leírásai!

Magunk előtt láttuk azokat a szegény, csenevész, nyomorék, sokszor hülye gyermekeket is, akiknek arcára kívül az öröklött betegségeknek egész légiója, akik mögött ott leszködik a kaszás halálnak rettenetes alakja s akiket saját hibájukon kívül büntet a kegyetlen természet pusztán csak szüleik vétkei miatt. Pedig e szülőknek is csak pillanatnyi élvezetet nyujthatott az alkohol, semmi egyebet. Nincs az alkohol élvezésének a lefestett sok borzasztó káros hatása mellett egy csepp haszna se, mert még az az elterjedt közhit is hamis, hogy fölmelegíti a testet. Ellenkezőleg: lehüti, hiszen a megfagyás eseteinek legtöbbje alkoholos állapotban lévő egyéneknél következik be. Óh, bizony iszonyu dolgok ezek!

Az egész előadás lehangoló hatása volt s nem tudtunk derültebb hangulatba jutni egy pillanatra sem, némán hallgattunk elejétől végig, mert Lesmann dr. igazán tökéletesen kidolgozott és szép kerekded előadásának minden mondata gondolkozóba ejtett bennünket. Bátor kézzel föllebbentette előttünk a sivár valóságot félig-meddig elburkoló fátyolt s a való tényeknek talán egy kissé tulságosan is erős színekkel való lefestése után valamennyien csak bizonyos félelemmel mertünk az alkoholra gondolni — s ezzel a fölolvadás legalább részben elérte célját. Azonban csak részben, mert hogy azzal az erős elhatározással ment volna valaki haza, hogy a fölolvadás végén hallott buzdításra ezentul egy csepp szeszes italt se fog inni: képtelen! Mert hiába, az emberiséget valami új dologra rávenni nagyon, de nagyon nehéz. Itt is csak a lassu, de biztos haladás fog majd általánosabb eredményt hozni. A természetben ugrás nincs, az emberiség se képes máról holnapra tökéletesen lemondani erről az élvezetéről, majd talán kicsinyenkint.

Mindenesetre köszönettel adózunk Lesmann Henrik dr.-nak fölolvadásáért, amellyel egy — az egész világot mozgató — eszmének hirdetésére vállalkozott s vállalkozásába belevitte lelkét, melyet e nagy eszme teljesen betölt. Sikerült előadásából az életre kibató fontos tanulságok mellett megismertü

az egész mozgalom lényegét is s mikor az alakult egyesületeket (pl. a Good Templar rendet) és az egyes államokban elért eredményeket ismertette, nyomott hangulatunkból megkönnyebbülten ocsudtunk föl s szivből örültünk az eredményeknek. (—a—s.)

S z i n h á z .

Kedden, december 12-én volt az új színtársulat első, megnyitó előadása a Transilvániában, Fall Leo híres és népszerű: *Babuska* című operettjével. A színház első helyei egészen megteltek, valamint a karzat és az állóhely is zsufolva volt. Csupán a II. és III. helyek nem voltak tele és ez talán a keddi munkanap és az előző napok állandóvá lett műsoros estélyeinek tudható be. A függöny felgördültekor *Tompa Kálmán*, az erdélyi II. színikerület új igazgatója jelent meg a deszkákon és beköszöntő beszédét tartotta meg. Elegáns megjelenése, rokonszenves külseje, okos, tartalmas beszéde egy csapásra meghódította a közönséget és sűrűn hallatszott a helyeslő közbekialtás a közönség soraiból, majd élénk tapsal fejezte ki a nézők sokasága helyeslését.

Az igazgató beköszöntője után megkezdődött az előadás. A színpad tágas és csinos, a világítás a leghelyesebb, a zenekar kitűnő. Ez első karének precíz, a karszemélyzet csinos, és fegyelmezett. Mit mondjunk még? Az első benyomás meglepetésszerűen kitűnő. Majd megjelen a színen a bájos *Füredi Vilma* és megjelenésének üde bája, hangjának tiszta csengése az első perctől zajos tapsra ragadja a közönséget. Amikor pedig *Tompa Béla* jelenete következett, s az együtt énekelt duett elhangzott, — a közönség szívet bevették, a jég megtört és azontul csak lelkesedő és elragadtatott közönséget láttunk. A második felvonásban Rosalilla megjelenésekor ez a lelkesedés a legmagasabb fokra hágott. *Sándor Ilona* megvesztegető alakja, nagyszerű toalettje, játékanak rutinirtsága, élénksége, énekének, táncának művészi volta, pikáns kis nadrágszoknyája, mind-mind hozzájárult a sikerhez, s valóságosan viharos tapassá vált a lelkesedés. Minden szereplő kitűnően állta meg helyét, a darab gördülékenyen ment, a zenekar kifogástalan volt, szóval általános meglepedéssel konstataálta a közönség, hogy ezuttal végre igazi művészgardát üdvözölhet *Tompa Kálmán* operettzemélyzetében. Kifogásunk az első estén csupán a sugó tubuzgósága ellen lehetett, továbbá a felvonásközök hosszúsága miatt, Néha-néha a zenekar is tulerős volt, lenyomta az éneket. Ezek azonban csak a kezdet nehézségeinek tudhatók be és elenyészően csekély kifogások, az elismerés koszorujában. Hallottunk olyan nyilatkozatot is kedden este, hogy bécsi előadásban látva a *Babuska*t, meglepően jól élvezte az illető a fogarasi előadást is. Ez pedig már csak nagy elismerés ugy-e bár?

Szardán Sudermann: Becsület című, világhírű színművét láttuk. És itt legjobb alkalmunk lett volna a vigjátéki és drámai személyzet megítélésére. Tudvalevő, hogy mennyi bosszúságot nyeltünk az előző években amiatt, hogy drámai személyzet soha sem volt megfelelő, különösen női részen. Nos szardán este azért mentünk sokan a színházba, hogy ítéletet mondjunk az új társulat drámai személyzete felett. De nem volt erre

időnk. Elfelejtettünk itélkezni, csak nézni, visszafojtott lélekzettel hallgatni és elragadtatásunkat zúgó tapsokban kifejezni igyekeztünk. Maga a darab Sudermann stílus, az Ohnet-kaptafára ütve. Iránydarab. S bár sablonos, mégis élvezzük és magával ragad bennünket. Mert a modern színműírók váratlan fordulatokkal telt, furcsa és értelmetlen bizarsága helyett, ha nem ujszerű is a tartalma, de annyira az életből merített, hogy vele érzünk a szereplőkkel. Róbertet *Tompa Kálmán*, a művészi hírnevű igazgató mutatta be, hatalmas erejével hol megrázva, hol elragadva a közönséget. Az igazság erejével hatott reánk oly természetesen, olyan igazán játszotta el ezt a parádés szerepet, hogy a közönség szívet első alakításával meghódította és azontul vele érző s nyílt színen tapsal kifejezett elismeréssel hódoló közönség volt a színházban. A közönséges paraszti sorban élő család urrá lett fiát alakította. A szó nemes értelmében vett uri embert. Képzett, tanult, nemes lelkű, becsületes és rajongó szívé urrá lett Róbert és amikor hazajön, bárhogya akar is, nem tud beleilleszkedni az itthoni keretbe. Más gondolkodás, más felfogás, más szívet és más becsület van az ő közönséges és a két hiu, rosszerkölcsű leány révén aljas gondolkodásu otthonában. És itt a nagy összeütközés. Olyan hatalmasan kidolgozott és megérett jelenetet, mint a harmadik felvonás végjelene, keveset láttunk még Fogarason. Álma, a szép, könnyelmű és erkölcselen ifju leány *Tompa Irma*, az igazgató leánya volt. Elragadó szépség, ifjuság és tehetség, ez a három tündér csokolta homlok. Bár ezen az estén minden rokonszenvet *Tompa Kálmán* kötött le, mégis sok jutott abból *Tompa Irmának* is. A többi szereplők is egytől-egyig kitűnően megállták helyüket különösen *Sádry Irma* és *Bakó Lajos*. No meg természetesen *Tompa Béla*. Az előadás nagyon tetszett. Csak egy kifogásunk és kérdésünk van. Tessék pont 8 óraker megkezdeni az előadást és a színpadot úgy előkészíteni, hogy 10 percnél nagyobb felvonásköz ne legyen. Már két este féltizenkettőkor kerültünk haza és így kimerül a közönség. 8-tól 10-ig, vagy legkésőbbben fél 11-ig végének kell lenni az előadásoknak, mert így nagyon sok az éjszakázás.

Csütörtökön ismét bemutató volt. *Az ezred apja* című énekes bohózat, a vigszínház műsorából. Ez ismét egy nagyon élvezetes est emléket hagyta a közönség szívében. Olyan harsány kacagás, olyan jóízű vidámság uralkodott a nézőtérben, hogy ilyenre régen nem emlékezünk. A darab a maga helyzet kómikumával, szellemes fordulataival és vég nélküli mókáival hálás teret adott a színészeknek tehetségük kifejtésére. *Kertész Sándor* az öreg ezredes, *Székely* a tisztiszolga, *Makai Elemér* a Morris szerepében alakított tökéletesen, míg *Tompa Béla* egész estén mulattatta a neki tapsoló nézőket. A hölgyek közül *Sándor Ilona* volt az est hőse, *Füredi Vilma*val együtt. Nagyon kedvesen énekeltek, táncoltak és zúgó tapsot arattak minden jelenésük után. A darab gördülékenyen, gyorsan ment, összevágó, jó előadásban, ami meg is látszott az idő tartamán, amennyiben a két estén fél 12-ig húzódó előadás helyett ez estén már 11 óraker otthon volt a közönség. Ha ezt még egy félórával lehetne megrövidíteni, akkor teljesen meglepedésünkre lenne.

Pénteken megint a vigszínház legujabb műsordarabja *Gavault* nagyszerű vigjátéka

A kis cukros kitűnő előadásban került színre. A négy felvonáson végighúzódik mint főmotívum Benjamene a kis cukros bűbájossága. A színpadon való első megjelenésétől kezdve a darab végéig viharos tapsban volt része *Tompa Irmának*, aki páratlanul elragadó, kedves és gyönyörű szép volt ebben a szerepében is. *Tompa Béla* méltó partnere volt. Egész estén át őket ünnepelte a közönség a legnagyobb elragadtatással. A darab többi szereplője is egytől-egyig kitűnően megállta helyét és a közönség nagyon jól mulatott.

Szombaton a nagy ujdonság, a híres *Cigányszerelem* kerül bemutatásra. Lapunk zártakor kezdődvén, a darab előadásáról majd jövő számunkban adunk hírt. Ugyanakkor szögezzük le, hogy e híres *Lehár* darab iránt vajjon jobban érdeklődik-e Fogaras művelt közönsége mint az elmúlt heti kitűnő ujdonságok iránt. Mert e heti színi kritikánkat befejezve szomoruan konstataáljuk, hogy Fogaras megint kitesz magáért, indolenciája és különleges magatartásával. A mikor rossz a társulat, akkor zsufolt házak gyűlnek egybe legalább az új darabokra. És állandóan sopánkodunk, hogy ilyen jó színpártoló közönség bizony megérdemelne egy jó társulatot. Mikor azután a színpártoló egyesület agitációja buzgolkodása folytán végre mi is bekerülünk a „jó városok“ sorába, bevesznek a II. színikerületbe, eljön hozzánk *Tompa Kálmán* az ő művészgardájával, — akkor Fogaras kimutatja a foga fehérét, nem jár a színházba, nem kíváncsi a jó színészek kitűnő előadásaira, hidegen hagyja a leghíresebb ujdonság is. Eltekintve az első helyeket megtöltő bérlőközönségtől és a mindig hűséges karzattól, — a színház többi helyei üresek estéről estére, A Színpártoló Egyesület multheti megbeszélés szerű értekezletén legmélyebb aggodalmát fejezte ki ez indolencia felett és mi komolyan kérjük közönségünket, ne rontsa le megint azt a jó hírnevet, amit eddig épített magának. Mert egy ilyen szabású színtársulat estéről estére telt házat érdemel és igényel. Ha így haladunk, Fogaras a rossz színpártolás kategóriájába kerül és a kerület azt mondja: minék nektek jó társulat, Fogarasnak Ripacsék kellene. És kizárnak a kerületből. Jó lesz tehát meggondolnunk a dolgot és mi őszintén reméljük, hogy a jövő héten kedvezőbb kritikát írhatunk a... közönségről.

H. Gy.

H I R E K .

— Rákóczi-est. A főgimnáziumban szervezett történelmi szeminárium ifjusága dec. 23-án d. u. 5 óraker a gimnázium tornatermében a Rákóczi-szabadsággal foglalkozó ünnepélyt rendez, amelynek műsora a következő: 1. Rákóczi emléke, előadja az ifj. zenekar. 2. Őszi harmat után, éneklí az ifj. énekkar. 3. Történelmi előadások a tört. szeminárium tagjaitól. 4. Oláh Béláné solo éneke: Kuruc dalok. 5. Dr. Szentirmai Imréné felolvas „Kuruc költészetéről.“ A felolvasás betétjéül Halmy Gyuláné a „Rákóczi bucsuja“ című balladát fogja elszavalni. 6. Férfi-négyes kuruc énekeket ad elő. 7. Történelmi előadás szeminaristáktól. 8. Dr. Dékány István erzsébetvárosi áll. főgimn. tanár zongorán ad elő egykoru darabokat. 9. Rákóczi-induló az ifjusági zenekartól. Az estélyről mai számunkban vonal alatt bővebb tájékozást nyújtunk. Az érdeklődés városzerte igen nagy. Belépőjegy

1 K. állóhelyre 50 fill. mely az ifjuság könyvtárát gysarapítja. Jegyek Kontesveller dr. ur gyógyszerárában előre válthatók.

A fogarasi analfabéták.

Mivel a Budapesten megjelenő „Világ” c. napilapot Fogarason kevesen olvassák, csak most jutott tudomásunkra, hogy az említett lap f. évi november hó 30-iki számában a fenti cím alatt egy hosszabb cikk látott napvilágot, mely Fogaraszvármegye tanfelügyelőjének, az analfabéták részére rendezendő tanfolyam ügyében, a nagy-szebeni román gör. kel. érsekhez intézett átiratával foglalkozik.

A kérdéses cikk szóról szóra közli a tanfelügyelő átiratát azon kommentár kíséretében, hogy Fogaraszvármegye főispánja „spiclik” utján szerzett tudomást az említett átiratról és ezzel kapcsolatban a cikk egy elítélő nyilatkozatot imputál a főispánnak.

Mivel lehetetlennek tartottuk, hogy a közoktatást és vármegyénk kulturális haladását szíven viselő főispánunk a neki tulajdonított kijelentést tette, illetékes helyen felvilágosítást kérünk az ügy állásáról, a honnét a következő megnyugtató választ nyertük.

Az említett cikk megjelenése után egy budapesti nyomatosnak azonnal sürgönyi cáfolat küldetett be, melynek szövege szóról szóra a következő:

„Illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy a „Világ” c. lap f. évi november hó 30-iki számában „A fogarasi analfabéták” cím alatt megjelent közleménynek, Fogaras vármegye főispánjára vonatkozó része tendenciozus valótlanosság és a főispán az abban neki imputált nyilatkozatot nem tette. Különbözik pedig a főispán a tanfelügyelőnek, mint alárendelt közegnek hivatalos iratait jogositva van bármikor betekinteni, tehát nincs arra utalva, hogy a tanfelügyelő intézkedéseiről „spiclik” utján szerezzen tudomást.”

Ezt a sürgönyi cáfolatot örömmel és megnyugvással vettük tudomásul, miertis a „Világ”-nak rosszakaratu közleményét a magunk részéről is megbotránkozással utasítjuk vissza.

— Bausz Gyula meghalt. Csak nem is olyan rég volt. Rengő lépteivel közöttünk rőtta az utcákat, jóízű magyar beszédén most is derülünk még. Hiába rejtegette kemény fellépéssel, hiába takarta szigorú tekintettel jóságos szívének melegét, barátai és tanítványai most is érzik. Keménykötésű dunántúli ember volt, a vasmegeyek derék fajtájából s amikor polgári iskolai tanári oklevelét, félretéve a nagyobbik diplomája révén ide Erdélybe, állami állásba küldötték, csak vissza-vissza vágyott édes szülőföldjére. Ami-

kor pedig meghallgatták kérését, ez a hatalmas termetű és erőteljes szervezetű ember már betegen ment új állomáshelyére és szülőföldje, kedves Dunántulja csendes sirt adott neki. Bár mindnyájan tudtuk, hogy betegsége súlyos, őszinte és alapos reményünk volt arra, hogy az alig 31 éves erős fiatal embert még nem győzi le a halál. A székesfehérvári állami főreáliskola megleghangu gyászjelentése, mely a dec. 9-én történt halálesetről értesít bennünket, szomorú megdöbbenést és igaz részvétet keltett mindnyájunkban, akik őt ismertük; mert mindnyájan szerettük.

— Szülői fogadóórák. A fogarasi m. kir. állami főgimnáziumban az osztályfőnök és szaktanár urak a szülőket, vagy helyetteseiket gyermekeik erkölcsi viseletét és tanulmányi előmenetelét illető megbeszélések céljából a szülői Fogadó szoba helyiségében (I. emelet) a következő sorrendben fogadják:

1911. dec. 18, hétfő	8—9 Papp István
	9—10 Tass Kálmán
	10—11 Verébi Antal
19. kedd	9—10 Ambrózy Pál
	10—11 Albert János
	11—12 Borbély Gyula
20. szerda	9—10 Kovács Béla
	10—11 Szeiler Antal
	11—12 Reider Béla
21. csütörtök	10—11 Prohászka J. dr.
	11—12 Krebsz Ernő
22. péntek	9—10 Vodráska V.
	10—11 Papp János
	11—12 Halmy Gyula
23. szombat	9—10 Szentirmai I. dr.
	10—11 Fridrich András
	11—12 Nádasdi Dániel

Fogaras, 1911. december hó 15.

Az igazgatóság.

— Nyilvános nyugtatás. A folyó év december hó 2-án tartott Oltáregyleti estélyen felülfizettek: Hohenlohe herceg esperes és Dr. Darányi Kálmán 20—20 kor., Széll Józsefné 18 kor., Pekri Sándor 16 kor., Ruisz Antal 14 kor., Dr. Hámorszky Oszkár, Lauritsch Gyula, Dr. Pertia Titusz, Özv. Gregus Ágostoné 10—10 kor., Kozma Ferenc, Siegler Gyula, Schul Henrik 6—6 kor., Özv. Fleissig Lipótné, Dr. Harmath Jenő, Aladics Emil, Sárossy Károly, Steinburgi Pildner Viktor, Dr. Papp Rezső, Dr. Lesmann Henrik, Bartalis Ferencz 5—5 kor., Thierfeld Lipót, Héjas Pálné 4—4 kor., ifj. Dr. Gyurkovits 3.80 kor., Dr. Hochmann Nándor, Özv. Pleskot Györgyné, Jármay Ödön, ifj. Papp István, Tulbura János 3—3 kor., Bocskor Ádám, P. Simon Jenő, Jakab Antalné, Dr. Major Károly, Rosenbaum József, Ancsán József, Dr. Schul M. Richard, Thierfeld Dávid 2—2 kor., Özv. Kaylichné, Magyarai Kálmán 1—1 kor., N. N., N. N., N. N., N. N., Kohn Sámuel, Fridrich András, Ambrózy Pál 80—80 fill., Turcu Titusz 50 fillért. Fogadják a nemes szívű adakozók ez uton is hálás köszönetét a választmányának.

— A Fogarasi Izr. Jótékony Nőegylet Makai estélyére a következő felülfizetések érkeztek: Özv. Fleissig Lipótné, Özv. Schul Józsefné 20—20 kor., Dr. Darányi Kálmán 15 kor., Széll József, Ruisz Antal 14—14 kor., N. N., Özv. Fleissig Gyuláné, Drecksler Sándor (Brassó), Domány Arthur, Schul Henrik 10—10 kor., Péterffy Testvérek 8 kor., Fleischman Herman, Dr. Hoffmann Nándor 6—6 kor., Szenes Manó, Laurits Gyula és Manó, ifj. Fleissig Hermann, Steinburgi Pildner Viktor, Fleissig Arnold, N. N., Hirschhorn Lipmann, Aladics Emil,

Thierfeld Lipót, Neuman Bernát, Dr. Hámorszky Oszkár, Dr. Rosenberger János, Sárossy Károly, Bartalis Ferencz, Dr. Reisz Árpád, dr. Lesmann Henrik, dr. Kellemen A., Rosenbaum J., Schönberger H., Dr. Schul R., dr. Schul Albertné, Hochmann I. 5—5 kor., Krausz Mór 4.40 kor., Novák Jánosné 4 kor., Özv. Pleskott Györgyné, Berkó Dániel, Wildmann K., Rothschild L. 3—3 kor., Fédér Vilmosné, Hirsfeld Henrik 2—2 kor., Hersdörfer Tivadar, Hirshorn Izidor, Mendel Oszkár, Czieg Emil, Schwarz Ignátz, Berkó Jenő, Deutsch Löwy, Dr. Taglicht Samu, Özv. Klein Józsefné 1—1 kor., Hersdörfer N., N. N. 40—40 fillér. A nemes felülfizetők fogadják a nőegylet és rendezőség hálás köszönetét.

— Nyilvános köszönet. A Magyarországi Tanítók Árvaházi Egyesülete azzal a kérelemmel fordult hozzám, hogy a tanító-árvák karácsonyfája érdekében városunk közönségének emberszeretetéhez forduljunk. *Novák Sárika és Zankó Magda IV. osztályu nővendékeim* buzgólkodása folytán városunk nemes szívű közönsége összesen 40 korona 80 fillérrel járult a humanus célhoz, mely összeget a mai napon rendeltetési helyére juttattam. A Magyarországi Tanítók Árvaházi Egyesületének elnöksége nevében hálás köszönetemet fejezem ki minden egyes adakozónak. Fogaras, 1911. évi december hó 15-én. *Sárossy Károly*, polg. isk. igazgató.

— A Fogarasi Izr. jótékony nőegylet Makai estélyéről szóló tudósításunkban tévedésből nem emlékeztünk meg *Grünfeld Jakab*ról, ki mint a műkedvelők sugója, fáradhatatlan tevékenységgel járult az estély sikeréhez. A gördülékeny előadás nemcsak a szereplők, hanem részben a jó sugó érdeme is volt.

— Verekedés. Folyó hó 4-én különös eset történt Marginén községben. Négy falusi gazda egy társuk házába betört, annak feleségét félholtra verte, a házban levő ingó vagyonát össze tönte. Ezután nagy lármával a falun végig vonultak a bírósági és erdőőr ablakait betörték. A tetteseket a csendőrség azonnal elfogta.

— Figyelmeztetés. A budapesti lapok karácsonyi számaira előjegyzések f. hó 20-ig elfogadtatnak lapunk kiadóhivatalában.

— Figyelmeztetés. A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. A csomagoknak általában úgy kell göngyölvé lenniük, hogy egyrészt a göngyölet a tartalmat külső befolyás ellen megvédje, illetőleg, hogy tartalmukhoz a burkolat és a pecsétek megsértése nélkül hozzáférni ne lehessen, másrészt, hogy a tartalom más küldeményekben szállítás közben kárt ne tehessen. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyu tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vászonnal vagy papirburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan át kell kötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviaszal kell lezárni. A pecsételéshez csak jó minőségű pecsétviasz és vésett pecsétnyomó használandó. 3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnévnek

vagy más megkülönböztető jelzésnek (péld. ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szülő küldemények címirataiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kitéendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bőr-darabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell erősíteni. A papirlapokra irt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címirat összes adatait feltüntetve papirlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogyha a burkolaton levő címirat leesnék, elveszne vagy pedig olvashatatlaná válik, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papirlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő címirat felső részén is kitüntesse. 5. A csomagok tartalmát úgy a címiraton, mint a szállítólevelen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szülő élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címirataira, nemkülömben az ilyen csomagokhoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiirandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

— Az ülő életmód a szükséges mozgás hiányának káros következménye első sorban emésztési zavarokban nyilvánul. Ezen panaszok ellen az orvosi tudomány mai állása szerint a legtökéletesebb gyógyszer: a kénsavas sókban leggazdagabb és mindig egyenlő összetételű természetadta Ferencz József keserűviznek több héten át való naponkénti rendszeres használata. A „Ferencz József” források vegyi vizsgálatai az oldó és elvezető, könnyen emészthető és a víznek ízét javító alkatrészeknek oly szerencsés összetételét mutatják, hogy ezen hazai ásványvíz a többi keserűvíz között méltán foglalja el kiváltságos helyét. Az ezredéyes kiállítás orvosi juryje a Ferencz József keserűvíznek, valamennyi hasonló viz között, egyedül ítélte oda a Nagy Mille-niumi Érmét, továbbá egyedül ez a gyógyvíz tiszteltetett meg Ő Felsége által egy legmagasabb kitüntetéssel. A Ferencz József keserűvízből mint rendszeres adag egy boros pohárral, reggel éhgyomorra véve elégséges. A valódi Ferencz József keserűvíz minden fűszerüzletben és az összes gyógytárakban beszerezhető. Fogarason kapható: Thierfeld Lipót és Schul Henrik kereskedő cégeknél.

— Ruházatunk megreformálása, melyre a közérdeklődés mind jobban irányul, főképp egészségi tekintetben egyik leghálásabb törekvése a jelenkornak. Csak az volna még kívánatos, hogy jobban, mint a hogy eddig történt arra ügyelnének, hogy a nyakat egészen nyitva és szabadon hagyják, először is, hogy a ruha itt ártalmas nyomást ne

gyakoroljon, másodsor, hogy a nyak megerősödjön. Eppen a nyak megerősödése egyike a legjobb óvó eszközöknek gége- és tüdőbajok ellen. A ki nyakát mindig a friss szabad levegőnek kiteszi egyhamar nem szerez hurutot. Ha dacára ennek valami burutos bántalom meglepi, úgy ajánlatos, hogy naponta néhány theás kanálnyi Sirolin „Roche“-t vegyen, mely a légzőszervekre a legüdvösebb hatást kifejti és melynek kitűnő ize van.

— Karácsonyra. Sok gondot okoz mostanában, mit is ajándékozzunk a közelgő ünnepekre szeretteinknek. Aligha lehet hölgyismerőseinket kellemesebb dologgal meglepni, mint a „Sütemények és Tészták Könyve” című hasznos művel, amelynek bolti ára 2 korona. Közel 300 receptet közöl, azon kívül üres lapokkal van ellátva a recepteknek további gyűjtéséhez. Menrendelhető Thierfeld Dávid könyvkereskedésében, Fogarason.

A karácsonyi ünnepek alkalmából külön személyvonatok közlekedése.

A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erősebb személyforgalom akadálytalan és rendes lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül az alább felsorolt vonalakon személy-vegyes- és személyszállító tehervonatok fognak közlekedni:

Budapest nyugati pályaudvarról Mar-chegig, illetve Wienig december hó 23-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. osztályu kocsikkal. Indul Budapest nyugati p. udvarról este 9 óra 40 perckor, érkezik Wienbe reggel 6 óra 5 perckor.

Pozsonytól Budapest nyugati p. udvarig f. évi december 23., 24-én és 1912. évi január 1. és 2-án külön személyszállító tehervonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Pozsonyból éjjel 1 óra 13 perckor, érkezik Budapest nyugati p. udvarra reggel 6 óra 55 perckor.

Bádapest nyugati p. udvarról Zsolnáig december hó 23-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest nyugati p. udvarról este 8 óra 50 perckor érkezik Zsolnára reggel 6 óra 20 perckor. Zolnán csatlakozást talál Oderberg és Kassa felé.

Pozsonytól Zsolnáig december 22. és 23-án külön személyvonat közlekedik I., II. III. oszt. kocsikkal. Indul Pozsonyból éjjel 10 óra 12 perckor, érkezik Zsolnára éjjel 3 óra 44 perckor. Zsolnán csatlakozást talál Oderberg és Kassa felé.

Lipótvártól Pozsonyig f. évi december 23., 24., 26., 27., 31. és 1912. évi január 1. és 2-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Lipótvártól d. e. 11 óra 5 perckor érkezik Pozsonyba d. u. 12 óra 49 perckor.

Budapest nyugati p. u. és Cegléd között f. évi december 17., 23., 24., 25., 26., 27., 31., és 1912. évi január 1. és 2-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Indul budapest nyugati p. udvarról d. e. 11 óra 55 perckor, érkezik Ceglédre d. u. 2 óra 11 perckor; Ceglédről pedig indul d. u. 4 óra 57 perckor és Budapest nyugati p. udvarra érkezik este 7 óra 30 perckor.

Budapest nyugati p. udvarról Szegedre december 23. és 30-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. osztályu kocsikkal. Indul Budapest nyugati p. udvarról d. u. 4

óra 40 perckor, érkezik Szegedre éjjel 10 óra 49 perckor.

Budapest keleti p. udvarról Szabadkára f. évi december 22., 23. és 1912. évi január hó 2-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p. udvarról este 9 óra 55 perckor, érkezik Szabadkára éjjel 3 óra 38 perckor.

Ujvidékről Budapest keleti p. udvarig f. évi december 22., 23., 24., 27., 28. és 1912. évi január 2., 3-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Ujvidékről d. e. 10 órakor, érkezik Budapest keleti p. udvarra este 6 óra 20 perckor.

Budapest keleti p. udvarról Szolnokig december hó 23-án három külön személyvonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Az első különvonat Budapest keleti p. udvarról indul d. u. 3 óra 5 perckor, Szolnokra érkezik este 6 óra 32 perckor; a második külön vonat indul Budapest keleti p. udvarról d. u. 5 óra 30 perckor, Szolnokra érkezik este 8 óra 50 perckor; a harmadik különvonat pedig Budapest keleti p. udvarról este 8 óra 50 perckor indul és Szolnokra éjjel 12 óra 3 perckor érkezik.

Budapest keleti p. udvarról Aradig dec. 22. és 23-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. osztály kocsikkal. Indul Budapest keleti p. udvarról este 9 óra 5 perckor, érkezik Aradra reggel 5 óra 7 perckor.

A felsorolt különvonatok részletes menetrendjeiről a kiadott külön hirdetmény nyújt bővebb felvilágosítást.

Budapest, 1911. november hó

Az igazgatóság.

— Ásványvíz versenyárban. A helybeli Thierfeld Lipót cég a hírneves Rápáti ásványvíznek egyedüli nagy raktárát megszerezte és e kitűnő borvizet úgy saját üzletében, mint az összes elárúsító helyeken következő árban árúsítja:

kicsinyben:

1 literes üvegjét 20 fillérért,

1/2 " " " 15 " "

nagyban, 50 üveg vételnél:

1 literes üvegjét 18 fillérért,

1/2 " " " 13 " "

tehát az összes egyéb ásványvizeknél olcsóbban.

Nyílttér. *)

Ügyvéd kerestetik!

egy 8000 lélekből álló forgalmas helységben. Bővebb adattal: „Bankbizományi iroda” Maroshévíz, (Postafiók 5.) szolgál.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Hirdetések.

ELADÓ HÁZ. Fogaras, kalapos-utca 29. szám alatt levő ház (ujjonnan épült, még 6 évig adómentes) szabad kézből eladó. Bővebbet: Embacher Mihálynál.

Nyersolaj
Szivógaz
Diesel
Benzin

Mótorok

és Lokomobilok!

Gyors szállítás!
Kedvező fizetési feltételek!

Messzemenő jótállás!

Drezdai Mótorgyár részv.-t.
Németország legrégebb, legnagyobb mótorgyára

VEZÉRKÉPVISELŐ:
GELLÉRT IGNÁC és TSA
BUDAPEST, V., Koháry-utca 4.
(Alkotmány-utca sarok).

**Kereskedők,
iparosok, hivatalnokok, ügyvédek, orvosok**

stb.

figyelmébe ajánljuk:

Fogaras cím-

és

lakjegyzékét!

Ezen munka most van sajtó alatt s csak előre megrendelt példányok készíttetnek el!

Előjegyzések elfogadtnak:

Thierfeld Dávid
könyvkereskedésében.

Szám 5741—911. tkvi

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY KIVONAT.

A fogarasi kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Voileana vojltai takarékpénztár r. t. végrehajthatónak Özv. Bika Jánosné szül. Serbán Mária végrehajtást szenvedő ellen 1600 K. tőkekövetelés és s jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbírósa) területén lévő Ludisor község területén fekvő a ludisori 119. sz. tjkvben végrehajtást szenvedő tulajdonát felvett: A +

285. 286 hrsz.	egész ingat.	339 K.
1334	"	18 "
1345	"	18 "
1384/2	"	1 "
1385/2	"	2 "
1389	"	3 "
1585	"	11 "
1655/1	"	10 "
1665. 1666	"	13 "
1673/1	"	8 "
1685	"	20 "
1688/1	"	13 "
1978/2	"	12 "
2853	"	11 "
2934/2	"	6 "
3413	"	11 "
3425. 3428	"	19 "
3782/2	"	9 "
3934	"	6 "
4020	"	9 "
4157	"	9 "
4157	"	12 "
4227	"	21 "
4558/2	"	18 "
4595/2	"	24 "
4806/1	"	21 "
4821	"	9 "

kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi dec. hó 28-ik napjának d. e. 9 órakor Ludisor községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alul eladatni nem fognak. Vevő köteles a bánatpénzt a vételár összeg 10%-ig az árverésen nyomban kiegészíteni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserének 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1911. évi október hó 2-án.
A fogarasi kir. bíróság mint tkvi hatóság.
Dr. Virágh s. k. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:

Ürmössy
kir. tlkkönyvvezető.

KERESEK üzletembe egy elárusító lányt, ki a magyar nyelven kívül a német, esetleg a román nyelvet bírja. Bővebbet a kiadóhivatalba.

LINOLEUM, SZŐNYEGEKET és FÜGGÖNYÖKET

ajánlja dus választékban, legujabb kivitelben
olcsó árak mellett az

„ÁRUHÁZ”
BRASSÓ. Buzasor 9. szám.
Minták bérmentve beküldetnek!

EGY egészen berendezett lakás 3 szoba és konyha, udvar, kert és mellékhelyiségekkel: január 1-ére kiadó. Bethlen-utca 71.

KALAPOS-UTCA 23. szám alatt költözökös végett 1 hálószoba berendezés jutányos áron eladó.

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKER-féle vanilin cukrot á 12 fillér

használ a drága vaniliacső helyett.

Ez a legjobb fűszer tészták, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf, mártások, tejszín, pudding és torták részére !!

Finom vagy porcukorral keverve mindennemű tészta behintésére páratlan és rendkívül kiadós, úgy kuglupf, fánk, császármorzsa stb.

1 csomag á 12 f. pótol 2—3 csövet.

Mindenütt kapható millió recepttel!

Tészták sütéséhez csak a VALÓDI

Dr. Oetker sütőpor 12 f. használandó.

Cigarettafázók!

Egyesüljete a cigarettafázók óriási áremelése miatt! Ne sajnáljátok a kis fáradságot! — Töltsétek

Jacobi Antinicotin-hüvelyeket,

vagy „Ottomán” (törökfej) és „Tip-Top” aranyzopókás

cigarettafázókat.

KÖHÖCÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jebb a

RÉTHY-féle cukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.
1 doboz ára 60 fill. Mindenütt kapható!

TÖRLEY

TALISMAN

CASINO RESERVÉ

4 fillérért tisztít

bármilyen gallért, kezelőt

Czink

Kolozsvárt.

Vidéki csomagolás

dijtalan!

„CLIMAX“ nyersolajmotor.

Legolcsóbb, legbiztosabb üzemelő. Versenyképes árak
Elsőrangú minőség. Több ezer referencia.

= Pénzt =
takarít meg!

Bachrich és Társa
motorgyári fióktelep.
Budapest, VI., Szabadság-tér 17. sz.
(Tőzsde-palota).
Telefonszám: 71-01. Sürgőnycím: „KLIMAX“

Ujdonság! Patent! Ujdonság!
Világosság az órában!

Minden versenyt nélkülöz!

Női- és férfi-tárgyak:

1 db. mintául K 4.50

10 „ viszontelad. 30.-

Szállítás a pénz előleges
beküldése mellett vagy
utánvétellel szállítatik:

Krausz Géza, ELŐPATAK,
: (Erdély) :

Szép = olcsó!

Csak 3 korona

egy rend férfi-ruha vegyileg tisztítva és gőzzel vasalva!

A fazonért, a pecsét ki nem jövéseért, valamit a ruha meg nem puhulásáért jótállást vállalok, ugyancsak a festésért és tisztításért is!

Gyászruhák

24 óra alatt, bármilyen munka 2 nap alatt el lesz intézve. Szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel ::

Vagács János

kelmefestő és vegytisztító.

Karácsonyi

nagy mintagyűjtemény megjelent!

Dus választék és jutányos árak tekintetében felülmul minden eddig létezett ilyenmű mintagyűjteményt.

Ajánlatos e mintagyűjteményt már most kérni, melyet bárkin-k bérmentve küldök meg.

70 cm. széles, jómin. tennisflanell 19 és 20 kr.

70 „ „ angol flanell sötét színekben,

29 krajcár és feljebb.

70 „ „ vastag minőségű zsinór-barchet

27, 35 krajcár és feljebb.

75 „ „ jó minőségű karton a legújabb

minták 19¹/₂ és 23 krajcár.

75 „ „ mosó delaine 23 és 27 krajcár.

75 „ „ selyemsz. ruhavász. 23 és 27 kr.

60 „ „ madeire himz. batiszt 38, 48 kr.

120 „ „ angol szövet ruhákra 39, 48 kr.

120 „ „ diagoné-kelme, sima színek

49, 55, 68 kr. és feljebb.

120 „ „ női posztó fekete, sötétkék 45 kr.

140 „ „ tiszta gyapju homeszpun kosz-

tümkelme 1.45, 1.75, 2.25 kr.

50 „ „ ruhabárony, mind. szín. 68 kr.

50 „ „ mintás mosóbárony 98 krajcár.

60 „ „ foulard selyemruhákra 85, 1.15

50 „ „ taffota, pongis selyem 68, 85 kr.

Kész bluzok, mosó double kelme, 1.90 és 2.25 kr.

A legúj. báronybluz tegethoff és fekete 3.90 kr.

Alkalmas karácsonyi ajándékok női piperecikkekben,

20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve szállít:

Weiner Mátyás női divat-

áruház !!

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 3. szám.

Tüzi bükkfa

kapható a fogaras-háromszéki
fatermelő részv. társ. **BREÁZÁN**
gőzfűrésznél :: ::

:: 4 mtr K 22. ::

Milliók

használják

KÖHÖGÉS

rekedtség, katarrhus, nyálkásodás görcs- és höckhurut ellen a

Kaiser-féle MELL-KARAMELLAT

a „3 fenyővel.“

6050 bizonyítvány orvosok és magánosoktól, a biztos eredményért kezkeskednek. Kiválóan ízletes és jóízű Bonbons. ::

Csomagja 20 és 40 fill., szelence 60 fill.

Kapható: Hermann P. János, Dr. Kontesvelter Károly, Steinburgi Pildner F. A. urak
gyógyszertárban.

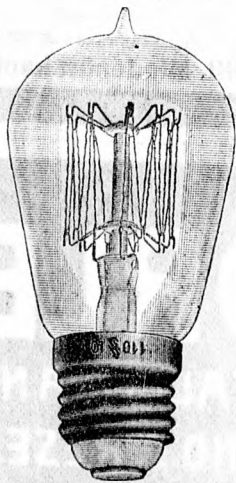
SINGER „66“
varrógépek

varrásra, himzésre és tömésre a legjobbak.

A leghasznosabb karácsonyi ajándék minden ház részére.

SINGER CO. varrógép részvénytársaság.

Fogaras, Ferenc József tér 20. sz.

TANTÁL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.

Árammegtakarítás kb. 60%.

Fehér fényel ég.

Rázkódásoknak ellenáll.

Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, fer-

dén, oldalt egyformán, kifogástalanul ég.

Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.

Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK

Budapest, VI., Terézkörut 36.

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
**Palma kaucsuk
ágybetét**
minősége
elsőrangú

